

Erdélyi Híradó

Szombaton, December' 18-dikán (12/18) 1830

Portugallia—Spanyolország—Nagybritannia—Frantziaország—Belgaország—Svédország—Olaszország
Austria—Muszkaország—Lengyelország—Törökország—Magyarország—Nzeti. Társalkodó 51-dik Szám.

PORTUGALLIA

Lissabon, nov. 10. — A' ki a' legelső fogról egyszerre a' legfelsőre tud lépni, az, a' felsőről az alsóra, még könnyebben leléphet. A' mi' országlószékünk' politikája, egyszerre csak megfordult, mégpedig, tökéletesen, hihető, valami idegen behatásra, úgy hogy saját szemünknek se hiszünk. Ügyláttzik, eszébe akar Don Miguelnek jutni, hogy ő ember, és hogy Portugallban olyan léteik lannak, melyek jobb sorsra méltók, mint - sem addig voltak. Végre-valahára, kibotsátoták a' fogságból a' politikai bűnért szenvedőket, és sok sententiákat a' Tisztek ellen, kiket liberalismussal vádoltak, semmivé tett D. Mig. Már most vidámabb és bátrabb ő, gyakran megfordul az útszaton, és barátságosan 's részvevőleg vieli magát a' Kérőírások' által-adóihoz. A' Relação Törvényszék 12 személyt botsátolt tegnap' szabadon, kik politikai vétkekért voltak fogva, 's egynehány régibb megítéléseket vissza-vétezt. A' jövő varánnap' ismét többet szabadítanak-ki. De, hát az Afrikába küldöttekből mi lesz? — 28 konstitúziós Spanyol, kik a' portugallus határtra futottak, mind az oporói tömlözőkbe vetettek.

SPANYOLORSZÁG

Mádríd, nov. 15. — Még-sem halla-

ni, hogy a' frantzia új Követ, Harcourt Úr elutazott volna Párisból, és annyivalinkább nyugtalankodnak eránta, mivel' mostanában ismét rendkívülvaló katonaszedést rendeltek-ki, egy nem-régiben kötött, de talán csak képzelt, megtámogató és védelmező Szövetség-nél-fogva, Anglia és Spanyolország között.

NAGYBRITANNIA

London, nov. 22. — A' Times ezt beszéli: "Brougham Úr, az új Lordkancellar, Brougham és Vaux Báróvá tétetett, a' Westmorelandi Broughamról. Vaux pedig egy régi Báróság, melyhez a' Brougham familia mindég jussát tartotta. — Egy kétséges hír azt rebesgeti, hogy a' Ministerek' első popularis rendszabások valami 3--4 millió font Sterlingből álló adó-kevesebbítés lenne." — A' News (njúsz = Újjság) azt mondja, hogy a' Parlament-reformatiot kabinéti rendszabással akarják tenni. Ugyan-is, 36 tagot adnának a' mostani alsó Házhoz, melyet azomban 658-ra kevesebbítenének-le az által, hogy a' Borough-ok' választó-jussait, melyeknek megvesztegettetések kísült, eltörlik.

* A' Morning-Post szerént, a' Király mostanában, egy ebédnél, egy bizodalmas társaságban, kimondotta sajnálkozását, hogy az ő' londoni jó polgárjaival

nem ebédeltetett, 's azt veti utánna: "A' mi engem illet, én, inkább sajnálkoztam, mint félttem, de a' Ministereim inkább féltek mint sajnálkoztak. — A' Courier ezt írja: "A' Cityben igen elterjedt egy, 's a' mint láttuk, biteles hírszerént, Battle-hez nem messze, Sussexben, egy tisztes tekintetű embert fogtak-meg, midőn ez, egy két-kerekű kotsiban (gig=cabriolet, lektika) kotsiskodott, melyben "Swing" alá-írású tzedulák, gyűjtogatólevelek, külömbféle éghető-eszközök, és jó-forma tsumó pénz volt.

Egy hamburgi Journálban az itt következő Levelet olvashatni Londonból nov. 19-dikéről: "A' Wellington-ministerium' lebukása a' legelevenebb bizonyság, minő keveset tehet a' mai időben, még Angliában is, a' legelőkelőbb szeméjességis a' dolgok és idő' lelke ellen. Wellington Hg., ki egy-időben a' liberalisokkal a' Tories ellen az irlandi emancipatiót nagy győzedelemmel párosította, azt gondolta a' mostani Parlament' kinyitásakor, hogy a' Tory-kkal a' liberalisok ellen, ugyanazt viheti végbe, minden parlamenti reformatio fére-vetésére, és olyan bizonyos: de, még hirtelenebben lakolt ő meg ezen politikai nagy tévejgésért, mint-sem hogy azt még a' legmeghatározottabb ellenkezői is répzelhették volna, ministeriumi lebukásával. Well. Hg. éppen úgy nem volt ministeri fővel soha popularis, mint midőn hadsereget vezérelt; nem engedi ezt az ő' centrifuga léte, és az ő' parlamenti vetekedésekben, egész egy bizonyos hideg ábrázat-vonásokig nevekedő gögje —; hanem, az ő' politikátlan philippicája' pillantatótól-fogva minden parlament-reformálás ellen, elmellőzte őtet a' közvélekedés, igazi értelemben. Valósággal, soha hatalmas Ministert nem hagytak hirtelenebben és nagyobb tekintet nélkül a' sárban. Megelégedtek azzal, — az alsó Ház-

ból a' Civillista felett folytatott vetekedés-kor kinn-maradni, hogy ezen legbetsületvadászóbb Hadvezér' és StátuseMBER' országglószékének, a' millyet-tsak Anglia' históriája valaha mutathatott, kívánt véget vessenek. — Azonban, rábizhatólag láthatni előre, hogy a' mai Anglia ezután tsak Whig-Ministeriumot fog eltűnni; 's egy ollyannal a' dolgoknak új rendi fog elő-állani. Parleмент-reformatio, külső politika feltételtelen részre-nem hajlással a' continens' ügyebajaiban, amaz úgynevezett egyenlőség-systemában nem fogja többé Európa magát ánglus segedelemmel, áng. subsidiummal és áng. Kötésekkel ketsegtetni; egy Minister sints, a' ki helybe-hagyná, nevezetesen a' D. Mig. megesmertetését.

FRANTZIAORSZÁG

Toulonból írják nov. 19-dikén, hogy Álgierből jött, nov. 8-dikáról szálló levelek szerént, a' Fő-Gen. 2 nap-múlva meg akarja látogatni a' Titteri-i Bey-t, 7 vagy 8 ezerecz-megával, Volland Úr társaságában.

* A' Pairkamara' törvényszéke előtt megperlett Kergorley Gróf hosszú és igen fontos 's mérész beszédében, a' többek közt ez is elő-fordúl: "A' 16-dik Lajos' perében, az Ügyvédek (nevezetesen, a' híresszerentsétlen Malesherbes) a' népre appelláltak. Ha ma a' népet össze-hívják, hogy Dieudonné Henrik és a' Királygyilkos' fija között (tüzes morgás) válasszon, merhetné-é itt valaki állítani, hogy nem tudná kit kiáltana-ki a' nép' szózatija? (új morgás).

A' Moniteurben nov. 23-dikán, van egy levél, a' Loire-i Prefektustól St. Etienne-ből, nov. 17-dikéről, melyben ez, a' belső Ministernek, a' Koronaprintz' útazásáról tudósítást küld, és a' többek közt, ezt írja: "A' Printz, tudta, hogy a' St. Etiennei Papság mind-ekkorig nem akart

a' Királyért kányörögni. Minekutánna a' Papság össze-gyűlve elő-jött, hogy neki udvaroljanak; azt parantsolta nekem a' Printz, hogy ezt mondjam: Mint Frantzia, olyan ebereket, nem fogadhatok-el, a' kik a' Királyhoz nintsenek jó szívvél; mint fűj, olyanokat, nem fogadok-el, a' kik az apámért nem kányörögnek! — Kötelességemnek tartám, ezen beszédeket csak a' Papság' Fejével közleni, ki különben az ő' ellenkezésénél-fogva, a' mi' újj intézeteink ellen, esméretes. Ez nekem azt mondá — reményli, hogy ez a' nehésség, nem sokára el fogna hárulni: nem kételkedik, hogy a' Papa minden órában megengedné a' kányörögést. Ere én azt feleltem: idegen Fejedelemtől várni ére meghatalmasítást, azt tenné: a' Státusban Státust állítani-fel, midőn más Hatalmat esmérnek-meg, azon kívül, mely egyedül országolhat Frantziaországon. — Csak akkor mondotta oszlán nekem a' Pap, van már neki meghatalmasítása az Amassai Érsektől, a' kányörögésre. Ezen felelet után, melyet én a' Koronaprintzel közlöttem, azt mondá nekem ő' Magassága: — "Mondja-meg 'bát nekik az Úr, hogy ha fogtak kányörögni elfogadom őket." Az a' Pap, a' kinek én ezt megmondtam, azt felelte, — következő nap' 10 órákor fogna kányörögni. Más-nap', midőn a' Printz megtudta hogy kányörögöttek, azt parantsolta nekem, — írnam-meg nekik, hogy a' revue után, külön audientiát adna nekik. Egyszersmind, a' Koronaprintz' Adjutánsa ebédre hívta a' Notre Dame Kösség' Plébánussát. Hanem, a' Papság nem jött audientiára, sem a' Plébánus ebédre. — Lehet képzelni 'sat. Egy párisi tzikkej, nív. 23-dikáról, sorra szedvén az újj Ministerium Tagjait, kitkit igazi érdeme szerént, az ifjabbakat, reménységgel is pótolva, ilendően megdítsérvén, ilyen vigasztaló kö-

vetkezést formál: "Igy tehát, következőleg sokat lehetne a' mostani Ministeriumtól várni. Valósággal nagy ideje van már annak! Tsak egynehány hét múltával is az eddigi bizonytalanságban, — a' nemzet egészen elidegenedne saját építmennyétől; a' békételenség, erőt venne, 's kiesik az országlószék' kezéből az emelő-rúd, melyet most a' nemzet' hajlandóságában feltalálhat! Megmutatta a' tapasztalás, és tanítja még naponként is, hogy a' Kamarával egyedül, nem lehet igazgatni. Ne az apróságokban legyen az országlószék' költség-kíméllő, mint pl. az a' 5--4 százezer frank a' foljóírásoknál, mely által minden Journálokot magok ellen lázszasztottak, nem a' Minoritakon kell azt kezdeni, hogy a' milliárd kevesebbedjen; hanem, a' Majoritakon, a' nagy tartás-fizetéseken (béreken), a' Püspökön, Ministereken, Generalokon, Követeken, a' lézengő Sinecurákon, nem pedig a' szorgalmatos íródeákokon és legszükségesebb Munkásokon, kik az ő' 4, de még 10 ezer frankjokkal is elég szigorún vagynak terhes szolgálatjukért megjutalmazva.

Azon vetekedik magával egy író, hogy a' frantzia Ministeriumnak kevés energiája van, 's könnyen bánhatna vele elensége: holott, éppen ezért van a' nemzetnek annyival-nagyobb energiája, kivált' ha azt próbára teszik. E' szerént, legbizonyosabb eszköz, Frantziaországgal emberül meghartzolni, abban áll, hogy nem kell vele háborúba elegyedni. Nem mindég van olyan hideg tél, mint tavaj és 1812-ben vala.

BELGAORSZÁG

Rotterdamból írják nív. 14-ikéről, hogy mint egy 2000 önkéntes indult-ki ebből a' városból; 3000 Kösséggárdát (Communalgarde) várnak a' napokban Frieslandból és Grönningből; 5000 önkéntes

ballag a' határszélre. — Haagból írják nív. 23-dikán, hogy a' belga országlo'szék, el foglalta volna Van Geen Generálnak a' námuri tartományban bírt nagy Jóságát. — A' Gőzhajókázás-társaság Rotterdamban, azt a' reá-bizást vette volna, hogy a' közép Rajnán szedjen-fel hajóira 7000 Svájtot, 's hozza azokat Hertoogenbosba és Nymmegenbe (nem Nymwegen). Ezek a' katonák, a' mondás szerént, elindultak volna már Bâselből.

Az ántwerpeni Journál azt állítja, mint bizonyost, hogy ez a' város szabad kikötővé lesz formálva. Nem írhatja ő, úgy mond, Olvasóinak gyönyörűsegebb tudósítást.

* A' nov. 18-dikai brüsseli Congress' tanátskozásai-közben, a' sok beszéllők között, Lehon Úr beszélvén, egy helyt így szól: "Ma, midőn a' köz-velekedés, a' népek' haszonérdeklései ismét számba-vétetnek az uralkodók' politikáiban, megengedődik nekünk, hogy panaszunkat az újj Európának elébe terjeszthessük a' régi Európa ellen. Alája vettjük mi azt az ő' egyenességének és igasságos hajlandóságának. Az engesztelendő, ismét jóváteendő systema' ideje, eljött. Jut eszembe a' Catham Lord' híres szava a' Parlamentben: "Örvendek Amerika' ellent-állásán." (Eszakamerikáról van szó). Vajha ez a' szó, ugyanannyi visszhangot találna a' Hatalmak' Tanátsában, mint ma, minden nemzeteknél talál." (hosszason tartó helybe-hagyás). — Leuth-i Vilain XIV Gróf így beszéll a' belga függetlenség mellett: "A' sokkal számosabb többség, mely ezen gyűlésben Belgium' függetlensége' kihirdetésének éppen a' küszöbén áll, kétségkívül megnyugosztalja az idegen Hatalmakat tünődésekben, hogy mi Frantziaországhoz állanánk. De, még is jó lesz nekik, ha, nem bízzák nagyon-el magukat. Nem eggyesülünk mi Frantziaország-

gal, ha nekünk függetlenségünkben békét-hagynak, azt a' mi' saját módunk szerént megfészkelni és megerősíteni; de azon pillanthatban, midőn ezt a' függetlenséget megtámodnák, mi, magunk megvetnők azt, 's magunkat Frantziaország' karjai közé vetnők. Értekezhetnének ők, ha tettzik, a' frantzia Ministeriummal előre; mi, a' nemzethez foljamodnánk, 's azon pillanthatban, távolra elhangzó háború kiáltással felelnének nekünk — a' hadsereg, a' nemzeti gárda, egy sereg önkéntes a' mi' vesedelem-kiáltásunkra. Akkor bontakozna-ki igazában a' szabadság' zászlója, és azoknak a' thronusaira ütnők mi azt fel, kik még magokénak tartják azt a' just, hogy nemzeteket mint jubnyájjat szorítanak rakásra. Akkor lenne az, midőn mi minden népséget meghívánánk az embertársaság' újjá-születésére, 's Európa, fenekestől megrendülne. Vajha az idegen Hatalmak jól megfontolnák, hogy ők, midőn Belgium felett tanátsot-ülnek, kevesebbet gondolkozzanak a' mi sorsunkról, mint inkább, az ő' saját jövődjökről tennének határozást. — Celles Gróf: "A' függetlenség a' hazának minden képzetéhez és a' betsülethez van kaptsolva. Ismét lesz már nekünk hazánk, — nekünk és gyermekeinknek. Ha az ágyúkat egy-időben a' Királyok' ultima ratiójának nevezték; úgy most a' népek' ultima ratiója a' hadi-akadáj (barricade). Nem mi törtük-meg a' Kötést; hanem az előnkbe állított (preposé); kire a' Hatalmak a' Frantziaország ellen teremtett Királyságot, mint kőfalat bízták: ő kényszerített minket revolútióra. — Lardinois Úr, sok haszonérdeklő erősségekkel, a' Frantziaországhoz-tatoltatást javallja: 's így tovább, Brouckére Ur és mások.

* A' Journal de la Province de Liègében, nív. 25-dikén, e' van: "Nagy fontosságú újjságok szellengőznek itt (Lüt-

chben=Liège-ben). Azt mondják, Musz-
aországértésére adta tegnap a' Congress-
ek (minekutanna a' publicumnak ki kel-
tt a' karból oszlani), hogy, ha a' Nas-
sau Ház' kirekesztését meghatározzák, Bel-
giumnak hadat fog izenni: Frantziaország
edig, azon esetben, nem segítené a' Bel-
ákat. Utóljára, ére nem ügyelve, folj-
atta a' Congress a' maga' dolgát és a'
Lassau Házat szózatok' nagy többségével
kirekesztette Belgiumból,— 161 szózattal
8 ellen.

A' Nemzeti Congress' nov. 17-dikei ülés-
ében sok historiai és diplomatikai erős-
égekkel mutogatják-meg a' Belgák, hogy
Luxemburg Belgiumhoz tartozik. Elhall-
gatván a' Beyts' levezetését a' Nassau két
gu familiájának Otto és Walram; mely-
yek között az Otto-ág az ő' örökségét
Nassau Dillenburg, Hadamár, Siegen és
Dietz a' Walram ágnak hagyta 1815-ben,
mint fideicommissumot, hogy Belga Ki-
rály lehessen, nem pedig csak Luxem-
burgi Hertzeg, mely mindég Belgaország
része volt: Huart röviden veszi az apo-
logiát: "A' Nagyherzogség, úgymond,
Belgiumhoz a' k' tartozni, és eléggé meg-
bizonyította ezt azzal, hogy Képviselőit a'
Nemzeti-Congressbe küldötte. Örömmel
magamra vállalom úgymond a' Követ,
mint Luxemburg' Követe, a' kinyilatkozás'
feleletjét, hogy a' Luxemburgiak elszánták
magokat inkább meghalni mint-sem a' Bel-
gáktól elválni, kik őket itt úgy fogadják
mint testvéreiket (buzgó helybehagyás)."
—Van de Weyer: "A' luxemburgi tar-
tomány' egybe-tsatóztatása végre-hajtott
dolog; az egész dolog ebből áll. 1815-
ben, úgy bántak Luxemburgal, mint Bel-
gium' többjével, a' nélkül hogy lakosait
megkérdezték volna. A' nemzet, semmivé-
tette 1850-ban, az 1815-beli munkát;
vissza tette az maga magát a' maga' jus-
saiba. A' luxemburgi revolucionak éppen

a' volt végtárgya a' mi itt Brusseben volt:
— a' külföldről ránk vetett dolgok' rend-
szabásinak eltörlése.— Szóllottak még so-
kan Luxemburg' függetlensége mellett.
Robaulx tett a' javallathoz egy amande-
mentet (clausulát), ilyen formán: "Bel-
gium független Státus, fenn-tartván a'
luxemburgi tartomány' szerkezetét
a' német Szövetséghez"— A' Van
Meenen Úr' szava szerint, a' fundamen-
tom-törvény 2-dik tzikkeje, szóról-szó-
ra az. Szózatra botsátván a' dolgot, el-
fogadtattott.

A' belga határszélről, nov. 26. — Haagi
Levelek egyenesen azt állítják, hogy egy
nagy, északi Hatalom, ma g a n o s o n i-
gért a' Királynak hatalmas segedelmet; s
é' volna oka, hogy ez, a' Nassau familia'
kirekesztésében soha-sem fog megegyez-
ni. Úgy-de már ez, egészen meg van ha-
tározva a' nov. 24-dikei Congress-ülés-
ben. Bizonyos az, hogy Frantziaország és
a' mostani ág. Ministerium, ezen Vég-
zésnek alig állanak ellene; de más be-
keltető Hatalmakra-nézve, ez, más kér-
dés: és itt van, úgy gondoljuk mi, kez-
dete egy újj tettnek, ebben az össze-
bonyolodott politikai dramának; úgy láttik
hogy már, még a' Hatalmak-sem egyez-
nek-meg egészen egymással, a' belga do-
log' megfejtésében. Ezt a' visszázkodást
nagyon neveli még az ág. ministerium'
változása. Világot nyújthat ére az, hogy
a' Wellington-Ministeriumnak, már az
utolsó hetiben, szó volt arról Anglia és
Frantziaország között, hogy ezek, e g y
g y e s ü l v e, minden fegyveres belé-avat-
kozásnak a' belga dologban ellene álla-
nak. Az újj ág. ministerium is, sőt még
meghatározottabban, ezt fogja folytatni.
Egészen ellenkező értelemben van ezzel
egy nagy északi Hatalom, mely azt mon-
dotta volna, a' mit fenn említettünk. A-
kar elébb, akar utóbb, nem lehet eltit-

kolni, hogy ez az északi nagy Hatalom, a' politika' újj fordulásának, teljes erejéből ellene fog dolgozni, és ha Belgiumban nem, talán még fontosabb össze-ütkezés következik másutt. Burkusország sem beszéll már olyan békességes hangon. De, mindenikre felillene ha a' maga' háztájékán jobban körül nézne.

SVÉDORSZÁG

Stockholmból írják nov. 12-dikén, hogy ottan a' hónap' kezdete-olta foljvást rendkívül gyenge idő jár, 7 és 9 gradus között; az élőfak is kezdenek újra bimbózni, 's a' kertek zöldülni. — Ugyanezeket írják Odessából; de ez már nem lehet éppen olyan különös, mint amott. — Erdélyben is születt nyár van, még most, dec. közepén is. Könnyen megeshetik, hogy kedvetlen következése lessz: de az is meg, hogy az 1822-diki tél fordul elő, melyben az idő egészen nyári köntösbbe telett-ki.

OLASZORSZÁG

Róma, nov. 24. — A' Sz. Atya igen veszedelmesen beteg, nem hiszik hogy felépüljön. Tegnap-este vette-fel ŐSzentsége a' Sz. Sacramentomot.

AUSTRIA

Béts, dec. 10. — dec. 7-dikén az a' felettebb szomorú tudósítás ékezett ide Kurir által Rómából, hogy ott nov. 30-dikán esteli 9 órakor ŐSzentsége VIII Pius Pápa egynehány napi betegsége után megholt.

Ennek következésében ŐEminentia'ja Albani Kardinális, mint Statustitoknok, hivatalát, a' bevett rendtartás szerint, félbeszakasztván, azt, míg az apostoli Szék üres lesz, a' Kardinálok Collegiumának Titoknoka Monsignor Polidori Ur vet e által.

MUSZKAORSZÁG

A' muszka Orvosok azt tapasztalták, hogy a' Cholera inkább tsak a' Szegény-

séget, vagyis inkább a' nép' legalsó salkját ostromolja, kik mértékletlenül az itálnak adják magokat, nedves, alacsony házakban laknak.

LENGYELORSZÁG

Krakau-ból, dec. 2-dikán írt tudósítás szerint, Varsóban kiütött a' revolutio nov. 29-dikén este, 's ennek következésében az Orosz seregek Varsót elhagyván a' városhoz nem messze táborba szállottak. Több környüállásait ezen revolutiónak dec. 4-dikéig még Krakkóban sem tudták, mivel' két nap-olta a' Varsói posták kimaradtak.

TÖRÖKORSZÁG

Mihelyt a' Porta megtudta hogy a' cholera Muszkaország' déli részét háborgatja, nyomon rendeléseket tett az onnan jövő hajók eránt. Trebisondból érkezett egy austriai hajót talált éppen most ez a' sors; melynek a' Kapitánya és népének egy része, már az útban megholtak. — Milos Hertzeg (a' volt göböljöst—annálnagyobb ditsőség!) örökös uralkodó Hertzegge tette a' Sultán, Maradékaival együtt.

MAGYARORSZÁG

Poşony, dec. 11. — A' dec. 4-dikén tartott elegyes országos ülésben három kegyelmes Királyi válasz, és egy k. Határozás (Rescriptum) olvastatott-fel, melylyek mind dec. 2-dikán költek, és mivel ezekből ŐFelségének a' Magyar Nemzet eránt viseltető atyai kegyelme és szeretete újra kitetszenék, nagy örvendezéssel fogadtattak. I. kir. Válasz a' TT. Karoktól és Rendektől f. e. oct. 17-kén felküldött alázatos Felírásra van adva, mely a' sürgetősebb országos Sérelmeket, és Kívánságokat illeti: ŐFelsége az ország' Rendeinek ohajtására a' jövő ország-gyűlésnek Pesten való tartását annyiból nem ellenzi, hogy a' dolognak megértése után, ha valjon az ország-gyűlési tagok' alkal-

isabb szállásain kívül, egyéb kívánt-
ágok is mind megvannak-é, azután a'
rabbi rendelést ki fogja adni. — A' Fel-
s' hat első pontjára nézve, mellyek az
szágnak kiterjedési épségét illetik, f. e.
ot. 24-kén ki adott K. k. Válasz-írás
al (Galiczia', és Dalmatia' visszakaptsol-
ásáról) elég tétetett. A' 2-dik, és 3-dik
ntban érintett visszakaptsolása eránt
raszna, Közép Szólnok, Zaránd Vár-
egyének, és Kővár vidékének, a' kir.
álasz el fog következni, mihelyt az 1827
dik törvény tzikkelj által kiküldött or-
ágos Választottság' munkája megvisgál-
tik, és az ország' Rendei által ÓFelsé-
eleibe terjesztetik. — A' 6-dik pontra,
ely a' katona-véghelyeket illeti, ÓFel-
ge megmarad az 1827 ápr. 11-kén ki-
lott k. Válassza mellett. — 7-dik pontra:
Felsége most is megerősíti az 1791, 20
rv. tzikkeljben adott ígéretet; hogy ha
só árát valaha feljebb kellene emelni,
eránt az ország' Rendeit is meg fog-
hallgatni ÓFelsége, az 1802. sept. 20-
ki, és 1807 dec. 14-diki k. Válaszok'
telmében; most pedig Felséges kegyel-
ének jeléül egy mása-sónak árát 50 e-
ist krajtzárral alább szállítja. — A' 8-dik
pontra: Hogy a' Törvényszékek semmi
dictumok által meg ne köttessenek (re-
háztassanak), arról már az 1790/1 12-
ik t. tzikkeljben, mely az 1827 3-dik
zikkelj által megújított, elegendő óvás
agyon. — A' 9-dik pontra, az egyházi
vak' taksálására nézve, a' legelsőbb he-
yen megrendelt vizsgálatok rövid időn el-
éződnek, és ez eránt ÓFelsége' akaratra
z ország' Rendeinek hírül fog adatni. —
10-dik pontra: ÓFelsége az 1827 ápr.
1-diki k. Végzés' értelméhez képest min-
ég rajta lesz, hogy a' Magyar kir. Udv.
amara' függetlensége az 1715. 13. t. tz.
1741 14. t. tz. szerint, valamint an-
ak tehetségi köre fentartassék; erre néz-

ve a' tengeri só' kormányozása is a' ma-
gyar révparton ennek alája rendeltetett;
a' Radobojai kénbányára nézve, oly ren-
delés fog tétetni, mellyet a' törvény ma-
gával hoz. Több pénzverőházak' tartása,
vagy újjak' felállítására meg nem férhet a'
szükséges gazdálkodással, mely minden fe-
leslegvaló költsékezést tilt; azonban gond
lesz' arra, hogy semmi arany, és ezüst
a' külföldre ki ne vitessék; azon kíván-
ságnak pedig, hogy az 1550. 50. t. tzik-
keljben említett pénznek verés-formája
ismét béhozassék, valósággal már bé van
teljesítve. — A' 11-dik pontra: Mennyire
szívén fekszik ÓFgének a' jó pénz' visz-
sza-állítására, és a' Fges. Kintstárnak mi
nagy megerősítésével 's áldozatjával e-
nyésztetik-el a' papiros pénz, és az a' fel-
vett Finanziális rendszer által mi szeren-
tsés sikerrel hajtatik végre, kiki jól tud-
ja; e' végből reményli ÓFge, hogy az
ország' Rendei az ő atyai intézeteiben meg-
nyugosznak, minthogy — újjolag szentül
ígénvén, hogy papiros pénz többé soha kén-
szerített nevezeti bettsel forgásba nem fog
tétetni, — nem messze azon idő, mely-
ben egyedül tsak a' pengő pénz fog fol-
jamatba tétetni. — A' 12-dik pontra (a'
magyar nyelvre nézve): Felette
kedves ÓFge előtt, hogy a' magyar nyelv
az ő uralkodása alatt annyira felvirágozott;
ÓFge az 1792 júl. 22-diki k. Válaszában
kimondott alaptörvények mellett marad-
ván, továbbá megengedi: hogy a' kir.
Helytartó Tanács, kivévén a' kerülő In-
tímatumokat, azon Törvényhatóságoknak,
mellyek hozzá magyarul írnak, nem-tsak
ezen nyelven válaszoljon, hanem minden
egyéb rendelkezéseit is magyar nyelven küld-
je-meg; azomban ÓFelségével, és a' Né-
met örökös tartományokkal közlendő írá-
sok deákul legyenek feltéve. Nemkülöm-
ben a' kir. Curia a' felvitt perekben ma-
gyar ítéletet hozni, 's a' perek' kivona-

tát is magyarul előadni tartozik; minden egyéb Törvényszékeknek meg van engedve ezen ország-gyűlés' végétől fogva, hogy a' pereket magyar nyelven vigyék; mindazáltal azon közhivataloknál, hol ezen nyelv eddig nem volt keletben, magyar, vagy deák ítéletet hozhatni. Némely iskolai tudományoknak magyar nyelven leendő tanítása a' Deputationalis munkákkal a' jövő ország-gyűlésen fog megvizsgáltatni. Ezentúl senki sem juthat közönséges Tisztségre, ha magyarul nem tud, ide nem értvén a' most szolgáló Tiszteket 3 esztendő múlva senki Ügyvédi Diplomát nem nyerhet, ha magyarul jól nem tud. Midőn ŐFelsége ezeket a' törvénnyel közlök közé béiktatni megengedi, arra is meg fogja tenni a' szükséges rendelkezéseket, hogy minden magyar Regementek, magyar katona-véghelyek, valamint minden katona-kormányok Magyarországon a' magyar nyelven feltett irományokat elfogadni tartozzanak. — A' 13-dik pontra, a' Fiscalis Jóságoktól kint Adóiromány-leveleire nézve, ŐFgét illeti megítélni a' foljamodók' érdemeit. — A' 14-dik pontra, a' nevetlen vádolásokra nézve, az 1805. 5. t. tz. 3. §. rendelkezésének fentartása mellett, a' törvény-munkák' megvizsgálásakor lehet további rendelkezéseket tenni, ha az 1790/1 28, és 1805. 5. törvény-tzikkkeljerek erre nem lennének elegendők.

II. Válasz-írása Ő ts. k. Felségének az ország' Rendei által f. e. Növ. 23-dikán tett Felírásra, a' K. Feladások' 4-dik pontjára-nézve, a' pénz-arány' ügyében a' magánosok között. ŐFelsége kegyelmesen megengedi, hogy az eránta javallatba tett tikkely a' törvények közé iktattassék. A' magános pénz-kölsönözésekre, már az 1827. Júl. 28-dikán költ Udvari végzés által az ország' Rendeinek tudokra vannak adva azon okok, mellyeket az elin-

tézett finantziális munkálkodások a' Státus-hitelnek, és magános vagyonnak megerősítésére meghívannak, 's ennél-fogva az említett Udvari végzésben kijelentett Státus-hitel' alaptörvényei mellett marad ŐFelsége tovább is.

III. Kegyelmes K. Válasz-írás az ország' Rendeinek f. e. Oct. 17-diki Felírására vagyon adva, a' Magyarországtól elszakasztott, 's ismét visszanyert Részek' visszakaptsoltatása eránt. Minekutánna ŐFge. ezen tárgyra-nézve, az ország' Rendeinek f. e. sept. 23-dikán költ Előterjesztésére ezen hónap' 24-diki k. Válaszána-fogva atyai szándékát már kinyilatkoztatta, és az 1715. 92. t. c. példája szerént egy Biztosságot nevezett, hogy ennek tudósítását vévén, eránta kegyelmes választ adhasson az ország' Rendeinek; az erről javallatba tett törvény tikkely az ezen országgyűlés' végén tartandó törvények' concertatiójára útasíttatik.

IV. K. K. Határozásban röviden ez foglaltatik: *Liberté* törvényes határidő, mely alatt a' mostani ország-gyűlésnek el kellett volna végezödni, már eltelt; és mivel' az újj katonák' szedését még a' télen végre lehet hajtani; ŐFge ezen országgyűlés' béfejezését a' foljó December hónap' 18-dikára méltóztatik határozni; minél-fogva az ország' Rendeinek meghagyatik, hogy a' még ŐFge' eleibe terjesztendő tárgyakat haladék nélkül felküldjék, valamint a' törvényjavallatokat is elkészítsék. minthogy a' kített dec. 18-dikán ŐFge. Maga személesen meg fog jelenni, 's a' törvény-tikkelyeket k. helybe-hagyással megerősíteni.

o—o

A' kinek jó erős de nem nehéz út a z ó kotsija, nem tsupa újj volna eladó, jelentheti szándékát az Erdei Híradó Kiadójánál.

—o—